

ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕЛЕФОНІВ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

USE OF SMARTPHONES FOR ACTIVATION OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING BY STUDENTS OF NON-LINGUAL SPECIALTIES

Стаття присвячена висвітленню підходів до застосування смартфонів під час вивчення англійської мови студентами немовних спеціальностей. Актуальність теми пов'язана із тим, що наразі заклади вищої освіти в прифронтових регіонах мають виключно дистанційний формат освіти, що вимагає перегляду підходів до організації навчальної діяльності здобувачів освіти. Висвітлено переваги використання смартфонів у навчальному процесі (портативність, соціальна інтерактивність, що має на увазі обмін даними та співпрацю з іншими студентами; мобільні пристрої можна підключати до інших пристроїв, що дозволяє без зайвих зусиль зберігати інформацію на тому пристрої, на якому зручно працювати; індивідуалізація навчання). Установлено, що використання смартфонів підвищує мотивацію вивчення мови у студентів за рахунок організації освітньої діяльності у вигляді гри. Разом із тим, особливого значення смартфони набувають для організації самостійної роботи студентів. Навчання англійській мові за допомогою мобільних телефонів можна об'єднати у дві великі групи: навчання за допомогою текстових повідомлень та застосування ігор на смартфоні. Щодо технології текстових повідомлень, то необхідно заохочувати студентів спілкуватися виключно англійською мовою. Для стимулювання здобувачів освіти до жвавого обговорення актуальних для них тем, доцільно ставити їм запитання або надсилати скріншот як освітнього, так і гумористичного спрямування. Висвітлено особливості різних додатків для вивчення англійської мови: Memrise (набори курсів із лексикою різного тематичного спрямування, можливість створення власного курсу. Розроблено наступні вправи: множинний вибір, де є слово та чотири варіанти перекладу цього слова; множинний вибір з аудіо у відповідях, який відрізняється від попередньої вправи тим, що відповіді даються у аудіо записі; набір слова на слух); Duolingo (ознайомлення з базовою лексикою та ключовими фразами іноземних мов, не передбачає варіацій під час роботи у програмі); Anki (пропонує три способи реалізації навчання: завантажити загальний набір карток; створити власний набір карток для заучування слів; імпортувати картки із файлу) та інші.

Ключові слова: англійська мова, смартфони, самостійна робота, додатки.

The article is devoted to the review of approaches to the use of smartphones during the study of English by students of non-linguistic specialties. The topicality of the topic is due to the fact that currently higher education institutions in the front-line regions have an exclusively distance education format, which requires a review of approaches to the organization of students' educational activities. The advantages of using smartphones in the educational process are highlighted (portability, social interactivity, which implies data exchange and cooperation with other students; mobile devices can be connected to other devices, which allows easily storing information on the device on which it is convenient to work; individualization of studying). It is established that the use of smartphones increases the motivation of students to learn the language due to the organization of educational activities in the form of a game. At the same time, smartphones are gaining importance for the organization of students' individual work. Using mobile phones can be divided into two large groups: learning with the help of text messages at home and using games on a smartphone. Regarding text messaging technology, students should be encouraged to communicate exclusively in English. In order to encourage students to have a lively discussion of topics relevant to them, it is advisable to ask them questions or send screenshots of both educational and humorous character. The features of various applications for learning English are highlighted: Memrise (sets of courses with vocabulary of different thematic areas, the possibility of creating your own course. The following exercises have been developed in the app: multiple choice, where there is a word and four versions of the translation of this word; multiple choice with audio in the answers, which is different from the previous exercise by the fact that the answers are given in an audio recording; typing words by ear); Duolingo (familiarization with the basic vocabulary and key phrases of foreign languages, does not involve variations while working in the program); Anki (offers three ways to implement learning: download a general set of cards; create a set of cards for learning words; import cards from a file) and others.

Key words: English language, smartphones, independent work, applications.

УДК 378:373-051
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/56.2.3>

Парфьонова О.В.,
доцент кафедри іноземних мов
Харківського національного
університету радіоелектроніки

Богдан О.М.,
ст. викладач кафедри іноземних мов
Харківського національного
університету радіоелектроніки

Умяров К.Т.,
ст. викладач кафедри іноземних мов
Харківського національного
університету радіоелектроніки

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Сучасний світ неможливо уявити без застосування інформаційних технологій та гаджетів. Особливого значення ці пристрої набули після поширення коронавірусу, коли майже всі країни у світі перейшли на дистанційну форму навчання. Нажаль, через широкомасштабну агресію Росії, прифронтові регіони досі мають виключно дистанційний формат роботи, що вимагає постійного вдосконалення методик, які використовуються у процесі навчання. Зазначимо, що велика частка

студентів наразі відвідує заняття виключно через мобільні телефони, що обумовлено різними життєвими обставинами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Необхідно зазначити, що питання дистанційної освіти широко висвітлювалася в науковій літературі. Так, науковці вивчали ефективність застосування WhatsApp під час навчального процесу (Abd Alfattah, A.Hassan), порівнювали методи підходи до вивчення лексики у студентів мовних факультетів під час традиційної організації

навчального процесу та за допомогою додатків (Akdemir O., Basoglu E.), використання мобільних телефонів для організації навчального процесу (M. Chinnery) тощо.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Разом із тим, у науковій літературі недостатньо висвітлено використання додатків старт фону для вивчення англійської мови студентами немовних спеціальностей.

Мета дослідження – висвітлити досвід використання мобільних додатків під час організації навчального процесу зі студентами немовних спеціальностей.

Для цього вважаємо за необхідне вирішити наступні завдання:

- визначити переваги використання саме смартфонів;
- проілюструвати підходи до використання текстових месенджерів під час організації процесу навчання;
- висвітлити основні функціонали додатків, які допомагають студентам оволодіти іноземною мовою.

Виклад основного матеріалу. Організація навчального процесу за допомогою інформаційних технологій дозволяє створити цікаве та неформальне навчальне середовище, яке до того ж є орієнтованим на кожного студента. Серед усіх сучасних засобів зв'язку смартфони посідають перше місце. Безперечними перевагами смартфона для організації навчальної діяльності студентів є:

- портативність, тобто студенти мають змогу навчатися у будь-якому місці у будь-який час;
- соціальна інтерактивність, що має на увазі обмін даними та співпрацю з іншими студентами;
- мобільні пристрої можна підключати до інших пристроїв, що дозволяє без зайвих зусиль зберігати інформацію на тому пристрої, на якому зручно працювати;
- індивідуалізація навчання, адже смартфони дозволяють максимально врахувати індивідуальну траєкторію студента [1; 2].

Використання смартфонів підвищує мотивацію вивчення мови у студентів за рахунок організації освітньої діяльності у вигляді гри. Відомо, що мотивація сприяє активізації мисленнєвих процесів та бажання приймати активну участь у виконанні різних видів завдань. Саме тому, у XXI столітті однією із ключових компетентностей викладача іноземних мов має бути вміння застосовувати мобільні додатки для організації навчання як у класі, так і під час виконання самостійної роботи [1; 5].

Такі види діяльності сприяють рефлексії та закріпленню матеріалу, що вивчався протягом аудиторних занять. Також доцільно використовувати різні мобільні додатки для того, щоб процес навчання не був нудним та монотонним. Основною метою вивчення іноземної мови є розвиток

мовленнєвих навичок студентів та вміння застосувати ці знання та навички на практиці.

Технологія мобільного навчання більш корисна для організації самостійної роботи студентів та дозволяє пов'язати навчання з реальним життям. Взагалі навчання англійській мові за допомогою мобільних телефонів можна об'єднати у дві великі групи: навчання за допомогою текстових повідомлень та застосування ігор на смартфоні [7].

Зокрема, нами створюються групи у телеграмі, спілкування в яких ведеться виключно англійською мовою. Зазначимо, що ми стимулюємо студентів до жвавого обговорення актуальних для них тем, ставлячи їм запитання або надсилаючи скріншоти як освітнього, так і гумористичного спрямування.

Наразі існує велика кількість ігор у смартфонах, які дозволяють зробити навчання цікавим та ефективним. У цьому випадку мобільні технології є сполучною ланкою між реальним світом знань та віртуальною грою. Такі ігри можна використовувати як для поповнення словникового запасу, так і покращення вимови, вдосконалення граматики та навичок читання [1; 2; 6].

Мобільні додатки на вивчення та збагачення лексичного запасу розроблено для різних рівнів знань студентів. До найбільш розповсюджених можна віднести такі додатки як Quizlet, Memrise, Duolingo, LinguaLeo та Anki. Ці додатки мають багатий функціонал, завдяки якому забезпечується якісне та продуктивне оволодіння іноземною мовою, а також розвиток мовленнєвої діяльності. В основі цих додатків покладено метод інтервального повторення.

Зазначимо, що метод інтервального повторення – це метод ефективного запам'ятовування, сутність якого полягає у повторенні інформації, що вивчалася через відповідні проміжки часу. Довжина цих проміжків залежить від того наскільки якісно студент вивчив лексичні одиниці [4].

Наведемо декілька прикладів як саме працюють ці додатки. Так, Memrise пропонує набори курсів із лексикою різного тематичного спрямування, а також має опцію створення власного курсу. Для того, щоб створити власний курс достатньо просто вводити слова як вручну, так і завантажити їх туди цілим списком. Недоліком цього додатку є відсутність автоматичного додавання аудіо супроводу. Його можна створити або завантаживши з комп'ютеру, або записавши через мікрофон самостійно. Принцип вивчення слів базується на ознайомленні, закріпленні та повторенні лексичних одиниць. Для цього розроблено наступні вправи:

- множинний вибір, де є слово та чотири варіанти перекладу цього слова;
- множинний вибір з аудіо у відповідях, який відрізняється від попередньої вправи тим, що відповіді даються у аудіо записі;
- набір слова на слух.

Цікавим є те, що програма аналізує статистику успішного засвоєння лексики і слова, в яких допускається більше помилок, повторюється в декілька разів частіше [10].

Ще одним цікавим та розповсюдженим додатком є Duolingo, метою якого є ознайомлення з базовою лексикою та ключовими фразами іноземних мов. Цей додаток містить тільки один курс для кожної мови, він не є гнучким та не передбачає варіацій під час роботи у програмі. Як правило, наприкінці курсу користувачам пропонуються вправи на переклад. Разом із тим, у курсі передбачено вправи на розвиток навичок аудіювання, вимови та письма.

Закріплювати матеріал можна у режимах «Тренування» та «Слова». Програма автоматично підбирає слова та словосполучення, які необхідно повторити. На основі отриманої інформації програма генерує завдання, які спрямовані на відпрацювання лексики, яка не була закріплена у довготривалій пам'яті.

З огляду на це є цікавим веб-сервіс, який називається «Tiny cards», який засновано на методу флеш карт. На екрані висвітлюється картка з однією стороною якої знаходиться картинка, а з іншої – слово. Для перевірки пропонуються завдання, в яких необхідно добрати відповідні слова або зіставити слово із картинкою.

Необхідно підкреслити, що розробниками Duolingo створено сервіс «Duolingo для закладів освіти», в якому викладач може створити віртуальний клас, запросити студентів через електронну пошту, призначити окремі уроки з вивчення лексичних одиниць та словосполучень та відстежувати прогрес студентів [8].

Подібний принцип покладено і в основу додатку Anki. Цей додаток пропонує три способи реалізації навчання:

- завантажити загальний набір карток;
- створити власний набір карток для заучування слів;
- імпортувати картки із файлу.

Цей додаток самостійно перемішує слова та пропонує їх для повторення відповідно до алгоритму, що закладено у програму. Необхідно зазначити, що цей додаток розроблено тільки для вивчення та закріплення лексики та він не передбачає розвиток читання, аудіювання або письма [3; 4].

Цікавим та корисним з огляду на організацію самостійної роботи студентів немовних спеціальностей є додаток LinguaLeo, який містить у собі різноманітні вправи та сервіси. В основі методики цієї програми покладено засвоєння живого контенту від носіїв мови. Зокрема програма пропонує наступні розділи:

- розділ тренування з декількома режимами запам'ятовування слів;
- перегляд відео різних рівнів складності та різних форматів (із субтитрами, носії мови, іноземці,

які розмовляють англійською, що надає студентам змогу розуміти різні акценти);

- функція, яка дозволяє створювати свій власний словник;
- добірка лексики за відповідними темами.

Цікавим та корисним вбачається те, що виконуючи завдання з розвитку навичок читання, студенти мають змогу виділити, перекласти та послухати незнайомі слова та за необхідності додати їх у свій словник. Такий же принцип роботи можна застосувати і з відеоматеріалами, якщо в них наявні субтитри. Для студентів ця функція дозволяє зекономити час на пошуку значення слів у словнику.

Узагальнюючи, можна виділити наступні види роботи з лексикою у цьому додатку:

- множинний вибір, коли пропонується одне іноземне слово та декілька варіантів його перекладу;
- аудіювання, коли студент має на слух записати слово;
- конструювання слова із наданих літер;
- словникові двосторонні картки;
- конструктор речень, коли необхідно перекласти речення на англійську з української [9].

Під час організації самостійної роботи студентів на закріплення лексики ми також використовуємо такий онлайн портал як Liveworksheets, який дозволяє вчителям трансформувати традиційні робочі листи у форматі doc, pdf, jpg в інтерактивні он-лайн вправи з автоматичним маркуванням. Цей портал дозволяє викладачу створювати завдання на заповнення пробілів, поєднання компонентів та множинний вибір. До того ж, листи можна доповнювати відео та аудіо завданнями, спрямованими на розвиток аудіювання та говоріння. Перевагою Liveworksheets є те, що в один робочий лист можна включити завдання декількох рівнів складності, тому у студентів буде змога перейти від більш легких вправ до більш складних.

Не зважаючи на безперечні переваги мобільних телефонів, їх не можна розглядати як основний інструмент навчання, що пов'язано із такими обмеженнями як малий екран, що призводить до перенапруження очей, незручність набору текстів на таких пристроях тощо.

Висновки. Отже, підсумовуючи, можна зробити висновок, що інформаційні технології є невід'ємною частиною освітнього процесу. З кожним роком вони все більш активно впроваджуються в освітній процес, а різні програми, додатки та сервіси сприяють організації більш ефективного та цікавого процесу засвоєння нового матеріалу.

Одним із ключових моментів під час вивчення іноземної мови – є опанування лексичних одиниць, яке безпосередньо впливає на здатність спілкуватися іноземною мовою. Саме тому, для роботи з нею необхідно добирати сучасні та дієві методики,

до яких у тому числі можна віднести і мобільні додатки та освітні портали, представлені у статті.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. AbdAlfattah, S. The Effectiveness of Using a WhatsApp Messenger as One of Mobile Learning Technique to Develop Students' Writing Skills. *Journal of Education and Practice*. 2015. 6(2). P. 32–48.
2. Abdulkhaleq, Q., Hassan, A. The impact of WhatsApp on learners' achievement: A case study of English language majors at King Khalid University. *International Journal of English Language Education*. 2018. 6 (2). P. 68–81.
3. Anki. URL: <https://apps.ankiweb.net/>
4. Basoglu, E., Akdemir, O. A comparison of undergraduate students' English vocabulary learning: Using cell phones and flash cards. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*. 2010. 9(3). P. 1–14.
5. Bryer, T., Zavattaro, S. Social media and public administration: Theoretical dimensions and introduction to symposium. *Administrative theory & praxis*. 2011. 33(3). P. 325–340.
6. Chinnery, M. G. Going to the MALL: Mobile assisted language learning. *Language learning and technology*. 2016. 1(2). P. 9–16.
7. Collin, P., Richardson, I., Third, A. The benefits of social networking services. Cooperative research center for young people, Technology and wellbeing. 2011. <http://www.fya.org.au/wpcontent/uploads/2010/07/The-Benefits-of-Social-NetworkingServices.pdf>.
8. Duolingo. URL: <https://en.duolingo.com/>
9. LinguaLeo. https://lingualeo.com/uk?utm_source=admitad&utm_medium=aff&utm_campaign=1312897&clickid=a6cb00845ce9c7a4356a0e-d6441a2dd2
10. Memrise portal. URL: <https://www.memrise.com/en/>